

Tomasz Pudłocki, *Ziemnowicz Mieczysław (1882–1971)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak – na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej

ZIEMNOWICZ (pierwotnie KOKOSZKA) Mieczysław (1882–1971), pedagog, profesor szkół wyższych.

Ur. 31 V 1882 r. w Proszowicach jako syn Franciszka Kokoszki i Józefy Musiał (zmiana nazwiska na Ziemnowicz 5 IV 1905 r. za zezwoleniem namiestnika Galicji). Szkołę powszechną i I Gimnazjum ukończył w Tarnowie, zdając 8 czerwca 1901 r. egzamin dojrzałości z odznaczeniem. W latach 1901/1902–1903/1904 studiował na Wydziale Filozoficznym UJ; rok akad. 1904/1905 spędził na Uniwersytecie Berlińskim. Od 1 września 1905 r. mianowany został zastępcą nauczyciela w Gimnazjum św. Anny w Krakowie; 30 czerwca 1906 r. przeniesiony do I Gimnazjum w Tarnowie. Zaangażował się w prace Towarzystwa Szkoły Ludowej i był członkiem Zarządu tamtejszego Koła. Prace w TSL kontynuował później w Krakowie i w Przemyśle; wybrany do Zarządu Głównego TSL we Lwowie. Po zdaniu egzaminu nauczycielskiego 1 września 1908 r., został mianowany nauczycielem rzeczywistym w Gimnazjum w Podgórzu, po czym 1 września 1910 r. przeniesiono go do IV Gimnazjum Realnego (później im. H. Sienkiewicza) w Krakowie. Równocześnie pracował w Prywatnym Gimnazjum Żeńskim im. Królowej Jadwigi, w którego sprawozdaniu za r. szk. 1910/1911 ogłosił drukiem *Der Judithstoff in der Schulkomödie der Reformationszeit* (s. 3–58). Dzięki rozszerzonej wersji tej pracy uzyskał 7 lipca 1913 r. tytuł doktora filozofii z zakresu germanistyki na UJ. W r. szk. 1924/1925 studiował pedagogikę i organizację szkolnictwa w Paryżu, Brukseli i Berlinie. Wy-

nikiem tego było kilka artykułów, które ogłosił w ówczesnej prasie naukowej, m.in. *Powrót klasycyzmu w szkołach średnich we Francji* („Przegląd Współczesny” 1924 nr 22), *Polska emigracja we Francji a sprawa szkolna?* (ibidem, 1925 nr 36), *Kilka prób nauczania historii zagranicą. W poszukiwaniu nowych metod nauczania* („Ruch Pedagogiczny” 1925 nr 9–10), *Szkolnictwo niemieckie po wojnie światowej* („Rocznik Pedagogiczny” 1926, tom III). Z kolei w r. szk. 1929/1930 studiował pedagogikę, psychologię i wychowanie amerykańskie w Teachers College Columbia University New York; w rocznikach tego uniwersytetu ogłosił drukiem po angielsku dwie prace: *The Expansion of Secondary Education in Poland* w 1931 r. i *The New Educational System in Poland* w 1937 r. Pobyt w USA stał się motorem do napisania dwóch książek wydanych przez Książnicę-Atlas w 1934 r., tj. *Szkolnictwo w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej* oraz *Nauczanie i wychowanie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej*. Z dn. 1 października 1927 r. mianowany wizytatorem i naczelnikiem wydziału Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, a od 1 września 1931 r. przeniesiony na równorzędne stanowisko do kuratorium lwowskiego.

Od 1922 r. był członkiem, a później przewodniczącym Państwowej Podkomisji Oceny Książek Szkolnych dla nauki język niemieckiego. W latach 1930–1938 był wykładowcą dydaktyki ogólnej i pedagogiki w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach i równocześnie redaktorem czasopisma naukowego „Chowanna”. Od 1928 r. był przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej dla nauczycieli seminaryjnych Wojewódzkiej Komisji Nauczyciel-

skiej w Krakowie oraz we Lwowie, a także przewodniczącym Komisji Egzaminacyjnej dla eksternów WKN w Krakowie i we Lwowie. Od 1932 r. był też członkiem i egzaminatorem pedagogiki i dydaktyki w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich we Lwowie.

Dn. 21 sierpnia 1933 r. został mianowany dyrektorem I Gimnazjum im. J. Słowackiego w Przemyślu. W sprawozdaniu dyrekcji szkoły za r. szk. 1933/1934 ogłosił pracę *Współpraca domu ze szkołą* (s. 1–24). 23 V 1935 r. uzyskał *veniam legendi* do pedagogiki na UJK we Lwowie. Z dn. 1 lipca 1936 r. mianowany dyrektorem I Gimnazjum im. Kopernika we Lwowie, a od 1 września 1937 r. wizytatorem i naczelnikiem wydziału w KOS we Lwowie. 31 X 1939 r. mianowany dyrektorem Państwowego Pedagogium we Lwowie. Z dn. 1 stycznia 1940 r. przeszedł do Uniwersytetu Lwowskiego, gdzie miał wykłady z języka niemieckiego (w UJK od roku 1935 wykładał pedagogikę).

W okresie okupacji niemieckiej początkowo był bezrobotny, jednak w marcu 1943 r. udało mu się znaleźć zatrudnienie w firmie H. Schimitzins we Lwowie, w której pracował jako buchalter (oprócz niemieckiego, biegle mówił po angielsku i francusku, słabiej po rosyjsku). Dn. 3 maja 1944 r. przeniósł się do Mszany Dolnej, gdzie przez rok pracował jako dyrektor w nowo założonym gimnazjum. Z dn. 1 sierpnia 1946 r. mianowany profesorem nadzwyczajnym pedagogiki na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W okresie 1947/1948–1949/1950 był dziekanem tego wydziału, będąc jednocześnie kierownikiem Katedry Pedagogiki. Równolegle, do 1950 r. prowa-

dził zlecone z nauki o dziecku na sekcji pedagogicznej Wydziału Humanistycznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Od 1945 r. był przewodniczącym Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich w Lublinie. W tym czasie wydał drukiem dwie ważne prace: *Światowe szkolnictwo współczesne*, Kraków 1948 r., i trytomową *Pedagogikę szczegółową*, Lublin 1946–1947. W wyniku zmian kadrowych od 1 stycznia 1951 r. pracował jako lektor języka niemieckiego w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych przy UMCS. Ponadto przez dwa lata prowadził wykłady zlecone i ćwiczenia z pedagogiki szczegółowej na KUL. W dn. 13 lutego 1957 r. powołany na stanowisko samodzielnego pracownika nauki przy Katedrze Pedagogiki na Wydziale Humanistycznym UMCS, a od 1 lipca 1957 r. kierownik tej katedry. Z dn. 30 września 1960 r. przeszedł na emeryturę. Po przejściu w stan spoczynku czynnie pracował w Lubelskim Towarzystwie Naukowym oraz w Towarzystwie Naukowym KUL. Zmarł 16 lutego w Lublinie.

Bibliografia: Archiwum UJ, PKEN 26,teczka osobowa; Archiwum UMCS,teczka osobowa Mieczysława Ziemnowicza. Pudłocki T., *Prof. dr hab. Mieczysław Ziemnowicz*, „Rocznik Gimnazjalny. I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu”, 2000 [2001] nr 4 (83), s. 224–229; Starnawski J., *Sylwetki lubelskich humanistów XIX i pierwszej połowy XX wieku*, Lublin 2004.